

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

विक्रीकर अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा
मुंबई, मंगळवार, दिनांक २७ ऑगस्ट २०१३
[वेळ : सकाळी १०-०० ते दुपारी १-००]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक १

कर कायदे न्यायालयीन निवाड्यांसहित
(पुस्तकांशिवाय)

भाग-१

गुण

(महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२)

१. महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर कायद्याच्या नियम १७ मधील विवरणपत्रके दाखल करण्याविषयक तरतूद व पद्धत विशद करा. १०
२. थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) :- १५
 - (अ) विक्रीकर प्राधिकारी (कलम १०)
 - (ब) विवक्षित विक्री व खरेदी करासाठी पात्र नसणे (कलम ८)
 - (क) जादा प्रदानाचा परतावा (कलम ५०)
 - (ड) कराचे बीजक आणि विक्रीचे किंवा खरेदीचे ज्ञापन (कलम ८६)
 - (ई) विवक्षित प्रकरणी लेख्यांची लेखापरीक्षा करणे (कलम ६१).
३. महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ मधील कलम १६—नोंदणी व कलम १७—नवीन नोंदणीच्या तरतुदी स्पष्ट करा. १०
४. स्पष्ट करा :- १०
 - (अ) विवक्षित प्रकरणी महसुलाचे संरक्षण करण्यासाठी तात्पुरती जप्ती—कलम ३५.
 - (ब) हिशेब व कागदपत्रे सादर करणे, त्यांची तपासणी व जागेची झडती.—कलम ६४.
५. थोडक्यात स्पष्ट करा (आवश्यक तेथे महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर कायद्यातील संज्ञेची व्याख्या लिहा.) (कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा) :- १५
 - (अ) विक्रीची उलाढाल [कलम २(३३)]
 - (ब) भांडवली मत्ता [कलम २(५)]
 - (क) विक्रीकर व्यवसायीच्या अर्हता (नियम ७४)
 - (ड) बँक हमी (नियम ६१)
 - (ई) विवादग्रस्त प्रश्नांचा निर्णय करणे (कलम ५६)
 - (फ) अपिल (कलम २६)
 - (ग) न्यायाधीकरण (कलम ११).

भाग-२

(केंद्रीय विक्रीकर कायदा, १९५६)

६. केंद्रीय विक्रीकर कायदा, १९५६ अंतर्गत खालील तरतुदी स्पष्ट करा (कोणतेही दोन सोडवा) :- ८
 - (अ) आंतरराज्यीय व्यापारात विक्री केव्हा होते ? (कलम ३)

- ७ खालील संज्ञांची व्याख्या द्या व अर्थ स्पष्ट करा (कोणतेही चार सोडवा) :-
- (अ) धंद्याचे ठिकाण [कलम २(डीडी)]
 - (ब) समुचित राज्य (Appropriate State) [कलम २(अे)]
 - (क) व्यापारी [कलम २(बी)]
 - (ड) विक्री [कलम २(जी)]
 - (ई) धंदा [कलम २(अेअे)]
 - (फ) उलाढाल [कलम २(जे)]
 - (ग) वर्ष [कलम २(के)].

भाग-३

(न्यायालयीन निवाडे)

८. खालील निवाड्यात न्यायालयाने दिलेल्या निकालातील तत्वांचा उहापोह करा (कोणतेही पाच सोडवा) :-
- (अ) श्री. दिग्विजय सिमेंट विरुद्ध राजस्थान राज्य [१०६ एस.टी.सी. ११ (सर्वोच्च न्यायालय)].
 - (ब) हॉटेल अशोक (आय.टी.डी.सी.) विरुद्ध सहा. आयुक्त, कमर्शियल टॅक्सेस [४८ व्हीएसटी ४४३ (सर्वोच्च न्यायालय)] २०१२.
 - (क) रामकृष्ण कुलवंतराय विरुद्ध विक्रीकर आयुक्त [४४ एसटीसी ११७ (बॉम्बे)].
 - (ड) मे. महालक्ष्मी कॉटन गिनिंग, प्रेसिंग अँड ऑईल इंड., कोल्हापूर विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य [रिट पीटीशन कं. ३३/२०१२ (बॉम्बे)] दिनांक ११ मे २०१२.
 - (ई) निटको पेन्टस लि. विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य आणि इतर [४२ व्हीएसटी ७१ (बॉम्बे)] २०११.
 - (फ) टाटा कन्सलटन्सी सर्व्हिसेस विरुद्ध कमर्शियल टॅक्स ऑफिसर थिरुवनमियूर अॅसेसमेंट सर्कल, चेन्नई आणि इतर [५४ व्हीएसटी ४७७ (चेन्नई)] २०१२.
 - (ग) हैद्राबाद इजिनियरिंग इंडस्ट्रिज विरुद्ध आंध्र प्रदेश राज्य [३९ व्हीएसटी २५७ (सर्वोच्च न्यायालय)] २०११.
 - (ह) नवनीत मोटर्स प्रा. लि., विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य [४७ व्हीएसटी ५११ (बॉम्बे)] २०१२.

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR SALES TAX OFFICERS

MUMBAI, TUESDAY, 27th AUGUST 2013

[TIME—10-00 A.M. TO 1-00 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER I

THE TAX ACTS WITH CASE LAWS

(Without Books)

	Marks
PART I	
(Maharashtra Value Added Tax Act, 2002)	
1. Explain the provisions and procedure of submission of returns as per Rule 17 of MVAT Rules, 2002.	10
2. Write short notes on the following (Solve any <i>three</i>) :—	15
(a) Sales Tax Authorities as provided u/s 10 of MVAT Act, 2002.	
(b) Certain sales and purchases not liable to tax as provided u/s 8 of MVAT Act, 2002.	
(c) Refund of excess payment as per section 50 of MVAT Act, 2002.	
(d) Tax Invoice and Memorandum of sales and purchases (section 86 of MVAT Act, 2002).	
(e) Accounts to be audited in certain cases as provided u/s 61 of MVAT Act, 2002.	
3. Explain the provisions of registration and fresh registration as per section 16 and 17 of MVAT Act, 2002.	10
4. Explain the following :—	10
(a) Provisional attachment to protect revenue u/s 35 of MVAT Act, 2002.	
(b) Production and inspection of accounts and documents and search of premises as per section 64 of MVAT Act, 2002.	
5. Explain the following (Give definition as provided in respective section wherever necessary.) (Solve any <i>five</i>) :—	15
(a) Turnover of Sales—Section 2(33).	
(b) Capital Asset—Section 2(5).	
(c) Qualification of Sales Tax Practitioner—Rule (74).	
(d) Bank Guarantee—Rule (61).	
(e) Determination of Disputed Question—Section (56).	
(f) Appeals—Section (26).	

PART II

(Central Sales Tax Act, 1956)

6. Explain the following provisions of CST Act, 1956 (Solve any *two*) :— 8
- When is a sale or purchase of goods said to take place in the course of interstate trade or commerce (Section 3 of CST Act).
 - Levy of penalty and interest under section 9(2) of CST Act, 1956.
 - Sale by way of transfer of documents as provided under section 6(2) of CST Act.
7. Define and explain the following terms (Solve any *four*) :— 12
- Place of Business—Section 2(dd).
 - Appropriate state—Section 2(a).
 - Dealer—Section 2(b).
 - Sale—Section 2(g).
 - Business—Section 2(aa).
 - Turnover—Section 2(j).
 - Year—Section 2(k).

PART III

8. Explain the ratio of following judgments (Solve any *five*) :— 20
- Shri Digvijay Cement Co. Vs. State of Rajasthan [106 STC 11(SC)].
 - Hotel Ashoka (I.T.D.C.) Vs. Asst. Commr. of C T [48 VST 443 (SC)] 2012.
 - Ramkrishna Kulwantrai Vs. Commr. of Sales Tax [44 STC 117 (BOM)].
 - M/s. Mahalaxmi Cotton Ginning, Pressing and Oil Industries, Kolhapur Vs. State of Maharashtra W.P. No. 33 of 2012 (BOM) dated 11th May 2012.
 - Nitco Paints Ltd. Vs. State of Maharashtra and Others. [42 VST 71 (BOM)] 2011.
 - Tata Consultancy Services Vs. Commercial Tax Officer, Thiruvanmiyur, Assessment Circle, Chennai and Others [54 VST 477 (Mad)] 2012.
 - Hyderabad Engineering Industries Vs. State of Andhra Pradesh [39 VST 257 (SC)] 2011.
 - Navnit Motors Pvt. Ltd. Vs. State of Maharashtra [47 VST 511 (BOM)] 2012.

CON 649

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

विक्रीकर अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा

मुंबई, मंगळवार, दिनांक २७ ऑगस्ट २०१३

[वेळ : दुपारी २-३० ते सायंकाळी ५-३०]

(एकूण गुण-१००)

पेपर क्रमांक २

वाणिज्य कायदे

(पुस्तकांशिवाय)

सूचना.—सर्व प्रश्न अनिवार्य.

	गुण
१. खालील बाबींवर चर्चा करा :-	१०
(अ) संमती आणि मुक्त संमती	
(ब) गैरवाजवी प्रभाव आणि दिशाभुल.	
२. करारनामा अवैध केव्हा ठरतो ? अवैध करारनाम्यासंबंधी असलेल्या तरतुदींची चर्चा करा.	१०
३. अभिकर्ता व दुय्यम अभिकर्त्याची व्याख्या करा. अभिकर्त्याची प्रकृत्याप्रती असलेली कर्तव्ये सांगा.	१०
४. खालील बाबींवर चर्चा करा :-	१०
(अ) विक्री व विक्री करारनामा	
(ब) शर्ती आणि लेखी हमी.	
५. माल विक्री अधिनियम, १९३० अन्वये करारांच्या विविध परिणामांची चर्चा करा.	१५
६. “ देणी न मिळालेल्या विक्रेता” ची व्याख्या सांगा. अशा विक्रेत्याचे त्याच्या मालासंबंधी अधिकारांचे विवेचन करा.	१५
७. टिपा लिहा :-	१०
(अ) तज्ञाचे मत	
(ब) सार्वजनिक दस्तऐवज आणि खाजगी दस्तऐवज.	
८. भारतीय पुरावा अधिनियम, १८७२ अन्वये कोणाला “ वस्तुस्थिती” सिद्ध करण्याची गरज नसते ?	१०
९. दस्तऐवज संबंधी गृहीतकें विषयी असलेल्या तरतुदींची चर्चा करा.	१०

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR SALES TAX OFFICERS

MUMBAI, TUESDAY, 27TH AUGUST 2013

[TIME—2-30 P.M. TO 5-30 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER II

COMMERCIAL LAWS

(Without Books)

N.B.— All questions are compulsory.

	Marks
1. Discuss the following :— (a) Consent and Free Consent (b) Undue Influence and Misrepresentation.	10
2. When does the Agreement become void ? Discuss the provisions relating to void agreement.	10
3. Define Agent and Sub-agent. What are the Agent's duties to Principal ?	10
4. Discuss the following :— (a) Sales and Agreement to Sell (b) Condition and Warranty.	10
5. Discuss the effects of contract under Sales of Goods Act, 1930.	15
6. Define "Unpaid Seller". What are the Rights of Unpaid Seller against the Goods ?	15
7. Discuss the following :— (a) Opinion of Expert (b) Public Documents and Private Documents.	10
8. According to Indian Evidence Act, 1872, which "FACTS" need not be proved ?	10
9. Discuss the provisions as to presumptions of the documents.	10

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

विक्रीकर अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा

मुंबई, बुधवार, दिनांक २८ ऑगस्ट २०१३

[वेळ : सकाळी १०-०० ते दुपारी १-००]

(एकूण गुण-१००)

पेपर क्र. ३

विक्रीकर विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या कर कायद्याबाबतची

कार्यपद्धती व इतर कायदे

(पुस्तकांशिवाय)

- सूचना.—(१) प्रश्नपत्रिका तीन भागांमध्ये विभागलेली आहे.
 (२) भाग-अ मधील प्रश्नांना २५ गुण आहेत. तर भाग-ब आणि भाग-क मधील प्रश्नांना अनुक्रमे ६० व १५ गुण आहेत.
 (३) सूचना आणि प्रश्न काळजीपूर्वक वाचावेत.
 (४) अपेक्षित प्रश्नांपेक्षा जास्त प्रश्न सोडविल्यास, जास्तीच्या प्रश्नांना गुण दिले जाणार नाहीत.

विभाग अ

(या विभागातून कोणताही एक प्रश्न सोडवावा.)

- | | गुण |
|--|-----|
| १. (अ) महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम, २००२ मधील तरतुदीप्रमाणे नोंदणी दाखला घेण्यासाठी कोणत्या गोष्टींची आवश्यकता असते ? तसेच कोणत्या परिस्थितीत नोंदणी दाखला रद्द होऊ शकतो ? | १५ |
| (ब) केंद्रीय विक्रीकर अधिनियम, १९५६ प्रमाणे व्यापाऱ्यांना प्रतिज्ञापत्रे देण्याबाबतची कार्यपद्धती विशद करा. | १० |

किंवा

- | | |
|--|----|
| टिप्पणी लिहा (कोणत्याही पाच) :— | २५ |
| (अ) चुकीची दुरुस्ती | |
| (ब) समुपदेशन भेट | |
| (क) परताव्याच्या रकमेवरील व्याज | |
| (ड) व्यवहाराची उलटतपासणी करणे | |
| (इ) सुधारित विवरणपत्र | |
| (फ) कार्यवाही हस्तांतरित करण्याचा अधिकार | |
| (ग) विवादग्रस्त प्रश्नांचा निर्णय करणे. | |

विभाग ब

(या विभागातून कोणतेही पाच प्रश्न सोडवावेत.)

- | | |
|---------------------|--------------|
| २. व्याख्या लिहा :— | १२ |
| (अ) विक्री | (ब) व्यापारी |

	गुण
४. महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर कायदा, २००२ अंतर्गत वसुलीची विशेष पद्धत व जमीन महसूल अधिनियमांतर्गत कराची रक्कम वसूल करणेबाबत लिहा.	१२
५. हिशेब व कागदपत्रे सादर करणे व त्यांची तपासणी आणि जागेची झडती घेण्याबाबतची कार्यपद्धती स्पष्ट करा.	१२
६. व्यापाऱ्याचे मुद्देसूद लेखा परिक्षणाचे महत्त्व व कार्यपद्धती सविस्तर लिहा.	१२
७. महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर कायदा, २००२ अंतर्गत व्यापाऱ्याचे लेखा परिक्षण व त्यानंतरची निर्धारणा कार्यपद्धती स्पष्ट करा.	१२
८. व्यापाऱ्याद्वारे सादर करण्यात येणारी विविध विवरणांची माहिती लिहून स्वयंनिर्धारणेचे महत्त्व सांगा.	१२
९. खालील वस्तुंवरील कराचा दर लिहा :—	१२
(अ) सोने	(ब) जनावरांचे खाद्य
(क) उसाची मळी	(ड) खाण्याचे तेल
(इ) बॉल बेअरींग	(फ) विद्युत पंखा
(ग) लाकडी फर्निचर	(ह) जरी
(य) पेन	(र) मोटर कार
(ल) परदेशी मद्य	(व) कडधान्य व डाळी.

विभाग क

१०. महाराष्ट्र राज्य व्यवसायकर कायदा, १९७५ अंतर्गत नोंदणी प्रमाणपत्र व नाव नोंदणी प्रमाणपत्र संदर्भातील तरतुदी स्पष्ट करा.	१०
--	----

किंवा

महाराष्ट्र राज्य व्यवसायकर कायदा, १९७५ अंतर्गत नोंदणीकृत मालकाने विवरणपत्रे न भरल्यास त्यावर निर्धारणेची कार्यवाही कशी केली जाते ?

११. ऐषआराम कर तरतुदीनुसार हॉटेलमालकाची कर आकारणी कशी केली जाते ?	५
--	---

किंवा

ऐषआराम कर कायदा, १९८७ नोंदणीसाठीच्या तरतुदी लिहा.

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR SALES TAX OFFICERS

MUMBAI, WEDNESDAY, 28TH AUGUST 2013

[TIME—10-00 A.M. TO 1-00 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER III

**THE BUSINESS PROCESS OF THE TAX ACTS ADMINISTERED
BY THE DEPARTMENT AND OTHER ACTS**

(Without Books)

- Notes.*—(1) This question paper is divided into *three* sections.
 (2) Section A carries 25 marks, Section B Carries 60 marks and Section C carries 15 marks.
 (3) Read the instructions and the questions carefully.
 (4) No marks will be granted for questions opted more than expected.

Section A

(Solve any *one* question from this section.)

(All questions carry *equal* marks)

- | | Marks |
|--|--------------|
| 1. (a) What are the terms and conditions for obtaining registration certificate under the MVAT Act, 2002 and under which circumstances the registration certificate can be cancelled ? | 15 |
| (b) How the declarations under the Central Sales Tax Act, 1956 are issued ? | 10 |

OR

Write short notes on any *five* of the following :— 25

- (a) Rectification of mistake
- (b) Advisory visit
- (c) Interest on amount of refund
- (d) Cross checking of transactions
- (e) Revised return
- (f) Power to transfer proceedings
- (g) Determination of disputed question.

Section B

(Solve any *five* questions from this part.)

(All questions carry *equal* marks)

- | | |
|---|----|
| 2. Define—Sale, Dealer, Manufacturer, Tax-free goods. | 12 |
| 3. Explain the provisions of imposition of penalty and interest as per MVAT | 12 |

	Marks
5. Explain the provisions regarding production and inspection of accounts and documents and search of premises.	12
6. State the importance of Issue Based Audit and Procedure thereof.	12
7. Explain the procedure of Business Audit and Assessment proceedings under MVAT Act, 2002.	12
8. Explain the various kinds of returns and importance of self-assessment.	12
9. State the rate of tax on the following commodities :—	12
(a) Gold	(b) Cattle food
(c) Molasses	(d) Edible Oil
(e) Ball Bearing	(f) Electric Fan
(g) Wooden Furniture	(h) Zari
(i) Fountain Pens	(j) Foreign Liquor
(k) Car	(l) Cereals and pulses.

Part C

10. Explain, the provisions regarding registration and enrolment under the Profession Tax Act, 1975. 10

OR

If the registered employer fails to furnish the returns as per the provisions of the Profession Tax Act, 1975, explain how assessment proceedings are initiated.

11. Explain the Tax liability of hotelier under the Luxury Tax Act, 1987. 5

OR

Write short note on the liability for registration under the Luxury Tax Act, 1987.

CON 651

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

विक्रीकर अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा

मुंबई, बुधवार, दिनांक २८ ऑगस्ट २०१३

[वेळ : दुपारी २-३० ते सायंकाळी ५-३०]

(एकूण गुण-१००)

पेपर क्रमांक ४

न्यायालयीन बाबी

(पुस्तकांसह)

- | | गुण |
|---|-----|
| १. संक्षिप्त टिपा लिहा :- | २० |
| (अ) क्षुल्लक गुन्हाची तत्त्वप्रणाली, सदर तत्त्वप्रणाली सामाजिक/आर्थिक गुन्हे आणि विशेष अधिनियमाखालील गुन्हासाठी लागू करता येईल किंवा कसे. | |
| (ब) लोकसेवक | |
| (क) गुन्हेगारी कटाचे आवश्यक घटक | |
| (ड) लोकसेवकाचा बेकायदेशीरपणे व्यापारात सहभाग. | |
| २. अपराध करण्याचा प्रयत्न करणे, ह्या गुन्हाच्या आवश्यक तत्त्वाबाबत उदाहरणासह चर्चा करा व त्यासाठी विहित केलेल्या शिक्षा सांगा. | १० |
| ३. थोडक्यात टिपा लिहा :- | २० |
| (अ) दाव्यात संबंधित विषयाबाबत अंतर्वर्ती आदेश पारित करण्याचे न्यायालयाचे अधिकार व त्याबाबतची प्रक्रिया. | |
| (ब) प्राडन्याय (Res-Judicata) | |
| (क) दिवाणी प्रक्रिया संहितेतील साक्षीदाराला देय खर्चासंबंधीच्या तरतुदी | |
| (ड) हुकूमनामा. | |
| ४. समन्स बजावण्याच्या विविध पद्धतींचे वर्णन करा. प्रतिवादी व्यक्तीने समन्स स्वीकारण्यास नकार दिल्यास किंवा प्रतिवादी सापडत नसल्यास, कोणती प्रक्रिया अवलंबण्यात येते ? | १० |
| ५. हुकूमनाम्याच्या अंमलबजावणीसाठी कोणकोणत्या मालमत्तांची जप्ती किंवा विक्री करता येत नाही ? | १० |
| ६. थोडक्यात टिपा लिहा :- | २० |
| (अ) चौकशी आणि अन्वेषण | |
| (ब) फौजदारी प्रक्रिया संहितेतील झडतीसंबंधीच्या सर्वसामान्य तरतुदी | |
| (क) दंडाधिकार्याकडे फिर्याद | |
| (ड) न्यायालयीन कामकाजात सादर केलेल्या दस्तऐवजासंबंधी घडलेल्या अपराधाची दखल कशी घेतली जाते ? कुठल्या परिस्थितीत कलम १९५(१) (ब) (ii) मधील तरतुदी लागू होणार नाहीत ? | |

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION
DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR SALES TAX OFFICERS

MUMBAI, WEDNESDAY, 28TH AUGUST 2013

[TIME—2-30 P.M. TO 5-30 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER IV
JUDICIAL MATTER

(With Books)

- | | Marks |
|--|--------------|
| 1. Write short notes :— | 20 |
| (a) Doctrine of Triviality, whether it can be applied in Social Economic Offences and offences under Special Statute. | |
| (b) Public Servant | |
| (c) Essentials of Criminal Conspiracy | |
| (d) Public Servant unlawfully engaging in Trade. | |
| 2. Comment on essential ingredients of attempt to commit offence, with illustration and punishments therefor. | 10 |
| 3. Write short notes :— | 20 |
| (a) Procedure and Powers of Court to pass interlocutory orders, in respect of subject matter of suit. | |
| (b) Res-Judicata | |
| (c) Narrate provisions about payments towards expenses of witness given in C.P.C. | |
| (d) Decree. | |
| 4. Describe different modes of service of summons. If defendant refuses to accept service or cannot be found, which procedure can be followed ? | 10 |
| 5. Which properties are not liable for attachment and sale, in execution of decree ? | 10 |
| 6. Write short notes :— | 20 |
| (a) Inquiry and Investigation | |
| (b) General provisions relating to searches prescribed in Cr. P. C. | |
| (c) Complaint to Magistrate | |
| (d) Cognizance of offence in respect of a document produced in a Court proceeding. When provisions of Section 195(1)(b) (ii) will not be attracted ? | |
| 7. Explain, when recourse to the proclamation and attachment can be taken | 10 |

CON 652

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग**विक्रीकर अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा**

मुंबई, गुरुवार, दिनांक २९ ऑगस्ट २०१३

[वेळ : सकाळी १०-०० ते सकाळी ११-३०]

(एकूण गुण-५०)

पेपर क्रमांक ५

भारतीय लेखा आणि लेखा परिक्षण

(पुस्तकांसह)

सूचना.—(१) उत्तराच्या आधारासाठी नियमाचा प्राधिकार नमूद करणे आवश्यक आहे.

(२) विहित केल्यापेक्षा जास्त प्रश्नांना उत्तरे दिल्यास, ती विचारात घेतली जाणार नाहीत.

- | | गुण |
|--|-----|
| १. तपशीलवार लिहा (कोणतेही चार) :- | २० |
| (अ) आवर्ती व अनावर्ती खर्च | |
| (ब) विभागाच्या प्रदानाची प्रमाणके | |
| (क) गृहनिर्माण सोसायटीचा सभासद असलेल्या शासकीय कर्मचाऱ्यास घरबांधणी अग्रीम | |
| (ड) कोषागार अधिकारी यांच्या जबाबदाऱ्या | |
| (इ) जास्त मागणी / आकारणीची जबाबदारी. | |
| २. तपशीलवार विशद करा (कोणतेही तीन) :- | १५ |
| (अ) संसदीय शासनप्रणालीतील राज्याच्या वित्तीय प्रशासनावरील नियंत्रणाचे प्रकार | |
| (ब) प्रारंभिक लेखे | |
| (क) प्राप्तीचे लेखापरीक्षण | |
| (ड) केंद्रीय वित्त आयोगाची स्थापना व कार्ये. | |
| ३. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :- | १५ |
| (अ) अर्थसंकल्पीय प्रकाशने | |
| (ब) महाराष्ट्र राज्याचा एकत्रित निधी व आकस्मिक निधी | |
| (क) अनुज्ञेय नसलेले पुनर्विनियोजन प्रकरणे | |
| (ड) आकस्मिक खर्च. | |

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR SALES TAX OFFICERS

MUMBAI, THURSDAY, 29TH AUGUST 2013

[TIME—10-00 A.M. TO 11-30 A.M.]

(FULL MARKS—50)

PAPER V

INDIAN ACCOUNTS AND AUDIT

(With Books)

- N.B.*— (1) Reference to Rules etc. should be quoted in support of answer.
 (2) No marks whatsoever will be allotted to any question answered in excess of prescribed number.

- | | Marks |
|---|--------------|
| <p>1. Elaborate in details (any <i>four</i>) :—</p> <p>(a) Recurring and Non-recurring Expenditure</p> <p>(b) Vouchers for Departmental Payments</p> <p>(c) House Building Advance to Government Servant who is a member of Co-operative Housing Society.</p> <p>(d) Responsibility of the Treasury Officer</p> <p>(e) Responsibility for Overcharge.</p> | 20 |
| <p>2. Explain in details (any <i>three</i>) :—</p> <p>(a) Types of Control on Financial Administration of States in the Parliamentary Government System.</p> <p>(b) Initial Accounts</p> <p>(c) Audit of Receipts</p> <p>(d) Establishment and Functions of Union Finance Commission.</p> | 15 |
| <p>3. Write short notes (any <i>three</i>) :—</p> <p>(a) Budgetary Publications</p> <p>(b) Consolidated Fund and Contingent Fund of Maharashtra State</p> <p>(c) Inadmissible Re-appropriation Cases.</p> <p>(d) Contingent Expenditure.</p> | 15 |

CON 653

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

विक्रीकर अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा
मुंबई, गुरुवार, दिनांक २९ ऑगस्ट २०१३
[वेळ : दुपारी २-३० ते सायंकाळी ५-३०]

(एकूण गुण-१००)

पेपर क्र. ६

महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम

(पुस्तकांसह)

- सूचना.—(१) प्रश्न क्र. १ अनिवार्य आहे.
(२) उर्वरितपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
(३) प्रत्येक प्रश्नांचे गुण समासात दर्शविले आहेत.
(४) उत्तराच्या पुष्ट्यर्थ प्राधिकार लिहणे आवश्यक आहे.

	गुण
१. व्याख्या लिहा (कोणतेही चार) :—	२०
(अ) भारताचा किंवा राज्याचा एकत्रित निधी	
(ब) कुटुंब	
(क) मानधन	
(ड) पद्ग्रहनअवधी	
(इ) स्थानिक निधी	
(फ) भारताचा किंवा राज्याचा लोकलेखा	
(ग) धारणाधिकार.	
२. (अ) आगाऊ वेतनवाढी व वेतनवाढी रोखण्याच्या तरतुदी स्पष्ट करा.	१०
(ब) शिक्षा म्हणून वेतनांचे कमीकरण.	१०
३. (अ) थोडक्यात लिहा (कोणतेही पाच) :—	१०
(१) सुट्टी	(२) बदली
(३) विशेष वेतन	(४) अस्थायी पद
(५) परिविक्षाधीन	(६) मुदतपूर्व वेतनवाढ.
(ब) प्रसुती रजेच्या तरतुदी स्पष्ट करा.	१०
४. निवृत्तीवेतन म्हणजे काय ते स्पष्ट करून निवृत्तीवेतनांचे प्रकार थोडक्यात विशद करा.	२०
५. जबर शिक्षा करण्याची कार्यपद्धती विशद करा.	२०
६. (अ) पद्ग्रहन अवधीची गणना कशी केली जाते ?	१०
(ब) किरकोळ शिक्षा करण्याची कार्यपद्धती विशद करा.	१०

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR SALES TAX OFFICERS

MUMBAI, THURSDAY, 29TH AUGUST 2013

[TIME—2-30 P.M. TO 5-30 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER VI

MAHARASHTRA CIVIL SERVICES RULES

(With Books)

Notes.—(1) Question No. 1 is *compulsory*.

(2) Solve any *Four* questions out of Remaining.

(3) Marks given in Margin.

(4) Quote appropriate authority in support of answer.

	Marks
1. Define (any <i>Five</i>):—	20
(a) Consolidated Fund of India or the State	
(b) Family	
(c) Honorarium	
(d) Joining Time	
(e) Local Fund	
(f) Public account of India or the State	
(g) Lien.	
2. (a) Elaborate provision of advance increment and withholding of Increment.	10
(b) Reduction of Pay as a measure of penalty.	10
3. (a) Write in short (any <i>five</i>):—	10
(a) Leave	(b) Transfer
(c) Special Pay	(d) Temporary Post
(e) Probationary	(f) Premature Increment.
(b) State applied conditions for sanction of Maternity Leave.	10
4. Define Pension and state various types of pension briefly.	20
5. Elaborate Penalties of Major Punishments.	20
6. (a) How Joining time is calculated?	10

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

विक्रीकर अधिकाऱ्यांकरिता विभागीय परीक्षा

मुंबई, शुक्रवार, दिनांक ३० ऑगस्ट २०१३

[वेळ : सकाळी १०-०० ते दुपारी १-००]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक ७

लेखा

(पुस्तकांशिवाय)

- सूचना.—**प्रश्नांसमोर समासात गुण दर्शविले आहेत. गुण
१. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही पाच) :— १०
 - (अ) भागीदारीचे प्रकार सांगा.
 - (ब) इम्प्रेस सिस्टीम म्हणजे काय ?
 - (क) महसुली खर्च म्हणजे काय ?
 - (ड) पूर्वदत्त खर्च म्हणजे काय ?
 - (ई) बँक शुल्क म्हणजे काय ?
 - (फ) खाजगी मर्यादित व सार्वजनिक मर्यादित कंपनीसाठी कमीत कमी व जास्तीत जास्त किती सभासद असतात.
 २. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) :— १५
 - (अ) निलंबित खाते यावर टिप्पणी लिहा.
 - (ब) अंतिम लेख्याचे महत्त्व सांगा.
 - (क) घसान्यावर टिप्पणी लिहा.
 - (ड) तेरिज पत्रक म्हणजे काय ?
 ३. खालीलपैकी कोणत्याही पाच व्यवहारांची रोजकिर्दीत नोंद करा :— १०
 - (अ) ३ ऑगस्ट २००८ बँक ऑफ महाराष्ट्रमध्ये पैसे भरले रु. ८०,०००.
 - (ब) १० ऑगस्ट २००८ सोहन यांना माल परत केला. रु. २००.
 - (क) ११ ऑगस्ट २००८ रोख विक्री. रु. ८,०००.
 - (ड) १५ ऑगस्ट २००८ अमितकडून माल परत आला. रु. ५८८.
 - (ई) १७ ऑगस्ट २००८ अक्षयनी वैयक्तिक उपयोगासाठी माल घेतला. रु. ५००.
 - (फ) ३१ ऑगस्ट २००८ घनादेशाद्वारे पगाराचे दिले. रु. ४,५००.
 ४. ३१ जुलै २००८ रोजी लिम्हर यांचे रोख पुस्तकात ५,२०० रुपयांची बँक शिल्लक होती. १०
याच तारखेला पास-बुकमध्ये दिसणारी शिल्लक ही वेगळी होती. खालील माहितीवरून लिम्हर यांचे ३१ जुलै २००८ रोजीचे बँक जुळवणी पत्रक तयार करा :—
 - (अ) चेकचे निर्गमन करण्यात आले परंतु तो बँकेत शोधनाकरिता वरील तारखेपर्यंत सादर झाला नाही.
 - (ब) ग्राहकाने परस्पर बँकेत रक्कम जमा केल्याची नोंद पास-बुकचे जमा बाजूवर करण्यात आली याची नोंद रोख पुस्तकात झाली नाही. १,३२० रुपये.
 - (क) बँकेत चेक जमा करण्यात आला : परंतु तो संग्रहित झाला नाही. १,४२० रुपये.

५. माधुरी आणि जई हे ३ : २ या प्रमाणात नफा-तोटा वाटून. घेणारे भागदार आहेत. खाली दिलेल्या तेरीज आणि समायोजनांवरून तुम्ही ३१ मार्च २००९ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरिता व्यापार आणि नफा-तोटा खाते आणि त्याच तारखेचा ताळेबंद तयार करा :-

तेरीज—३१ मार्च २००९ रोजीची

नावे शिल्लक	रक्कम	जमा शिल्लक	रक्कम
उचल—माधुरी	१०,०००	भांडवल—माधुरी	३,००,०००
जई	५,०००	जई	२,००,०००
इमारत	४,००,०००	विक्री	८,१०,०००
सयंत्र आणि यंत्र	१,२०,०००	निर्गत प्रत्याय	१५,०००
बँकेत रोख शिल्लक	१२,०००	विविध घनको	१,००,०००
खरेदी	६,५०,०००	संशयित बुडीत कर्ज निधी.	१,०००
आगत प्रत्याय	१०,०००	अदत्त पगार	८,२००
वाहन व्यय	७,०००	८% बँक कर्ज	१,००,०००
प्रारंभण स्कंध	९०,०००	(१ ऑक्टोबर २००८)	
मजुरी	३५,०००		
विविध ऋणको	१,५०,०००		
पगार	२८,०००		
डाक आणि तार	४,०००		
विमा	५,०००		
बुडीत कर्ज	३,०००		
भाडे	४,०००		
कसर	१,२००		
	१५,३४,२००		१५,३४,२००

समायोजना :-

- (अ) ३१ मार्च २००९ ला शिल्लक मालाचे मूल्य रु. १,१०,०००.
 (ब) सयंत्र आणि यंत्रावर वार्षिक १०% इमारतींवर वार्षिक ५% दराने घसारा आकारा.
 (क) पूर्वदत्त विमा रु. १,५००.
 (ड) विविध ऋणकोवर ५% दराने संशयित बुडीत कर्ज निधीची तरतूद करा.
 (ई) भागीदारांना त्याचे भांडवलावर वार्षिक ५% दराने व्याज देण्यात यावे.
 (फ) पगारामध्ये कामगारांना दिलेल्या अग्रीम राशीचा समावेश रु. २,५००.

६. संक्षिप्त टिप्पणी लिहा (कोणत्याही चार) :-

- (अ) भागीदारीचे वैशिष्ट्ये लिहा. त्यांचे फायदे तोटे सांगा.
 (ब) एकल व्यापारी व संयुक्त हिंदू कुटुंब व्यापारी यातील फरक स्पष्ट करा.
 (क) जॉईंट स्टॉक कंपनीचे वैशिष्ट्ये लिहा. त्याचे फायदे तोटे लिहा.

७. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (दोन्ही प्रश्न सोडवणे आवश्यक) :-

(अ) निर्धारणा अधिकारी यांच्याकडे खालील माहिती उपलब्ध आहे. तुम्ही त्याआधारे बरोबर करदेता / परतावा निश्चित करा :-

व्यापारी हा लोखंड व पोलाद याचा फेरविक्रेता आहे व त्याची इंदोर येथे शाखा आहे. निर्धारणा वित्तीय वर्ष २०१२-१३ करिता आहे. एकूण विक्री (व्हॅट सह) रुपये २७,३०,०००, खरेदी (व्हॅट सह सर्व खरेदी स्थानिक) रुपये २६,२५,०००, ब्रांच ट्रान्सफर (इंदोर शाखा) रुपये ७,३५,०००, माल परत (व्हॅट सह) रुपये २,१०,०००, नक्त स्थानिक विक्री रुपये १७,००,०००.

(ब) पुस्तकांची पडताळणी करताना खालील गोष्टी निदर्शनास आल्यास व्यापाऱ्याचा क्लेम मान्य करताना तुम्ही कोणती कार्यवाही / काळजी घ्याल :-

- (१) स्थानिक करपात्र खरेदी केलेला माल राज्याबाहेरच्या शाखेला हस्तांतरित केला.
- (२) व्हॅट भरून कार खरेदी केली.
- (३) एकूण उत्पन्न रुपये ५ लाख. त्यापैकी रुपये २ लाख विक्रीमधून व रुपये ३ लाख इतर मार्गाने मिळालेले उत्पन्न.
- (४) व्यापाऱ्याला कॉन्टीटी डिस्काऊन्ट रुपये ५,२५,००० मिळाला. (मुद्दल रुपये ५,००,०००, व्हॅट रुपये २५,०००).
- (५) नजरचुकीने ओएमएस खरेदी स्थानिक खरेदीत टाकण्यात आली आणि केंद्रीय विक्री कराची रक्कम व्हॅटमध्ये समाविष्ट करण्यात आली.

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR SALES TAX OFFICERS

MUMBAI, FRIDAY, 30th AUGUST 2013

[TIME—10-00 A.M. TO 1-00 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER VII

ACCOUNTS

(Without Books)

N.B.— Marks for each question are indicated in the margin.

- | | Marks |
|--|--------------|
| 1. Write short notes (any <i>five</i>) :— | 10 |
| (a) State the types of Partnership Firm. | |
| (b) What do we mean by Impress System ? | |
| (c) What is Capital Expenditure ? | |
| (d) What is Prepaid Expenses ? | |
| (e) What is Bank Charges ? | |
| (f) What is minimum and maximum number of members in private limited and public limited company ? | |
| 2. Answer the following in brief (any <i>three</i>) :— | 15 |
| (a) Write note on Suspense Account. | |
| (b) Write importance of Final Accounts. | |
| (c) Write note on Depreciation. | |
| (d) What is trial balance ? | |
| 3. Journalise the following any <i>five</i> transaction :— | 10 |
| (a) 3 Aug. 2008 Paid cash in the bank of Maharashtra Rs. 80,000 | |
| (b) 10 Aug. 2008 Returned goods to Sohan Rs. 200 | |
| (c) 11 Aug. 2008 Cash sales Rs. 8,000 | |
| (d) 15 Aug. 2008 Amit returned goods of Rs. 588 | |
| (e) 17 Aug. 2008 Goods taken by Akshay for his personal use Rs. 500 | |
| (f) 31 Aug. 2008 Salaries paid by cheque Rs. 4,500. | |
| 4. Cash Book of Mr. Liver showed the balance of Rs. 5,200 on 31st July 2008. On the same date pass-book showed the different balance. Prepare a Bank Reconciliation Statement as on that date from the following points :— | 10 |
| (a) Cheque issued but not presented for payment Rs. 1,850 | |
| (b) Bank has credited Rs. 1,320 for direct deposit by a customer, it was not recorded in a cash-book. | |
| (c) Cheque deposited but not collected Rs. 1,420. | |

5. Madhuri and Jae are in Partnership Sharing Profits and Losses in the ratio 3:2 From the following Trial Balance and adjustments given below, you are required to prepare Trading and Profit and Loss Account for the year ended 31st March, 2009 and Balance Sheet as on that date :—

Trial Balance as on 31st March, 2009

Debit Balance	Amount Rs.	Credit Balance	Amount Rs.
Drawing Account –			
Madhuri	10,000	Capital Account - Madhuri	3,00,000
Jae	5,000	Jae	2,00,000
Building	4,00,000	Sales	8,10,000
Plant and Machinery	1,20,000	Return Outward	15,000
Cash at Bank	12,000	Sundry Creditors	1,00,000
Purchases	6,50,000	Reserve for Doubtful Debts	1,000
Return Inward	10,000	Outstanding Salaries	8,200
Carriage	7,000	8% Bank loan	1,00,000
Opening Stock	90,000	(Taken on 1st October 2008)	
Wages	35,000		
Sundry Debtors	1,50,000		
Salaries	28,000		
Postage and Telegram	4,000		
Insurance	5,000		
Bad Debts	3,000		
Rent	4,000		
Discount	1,200		
	15,34,200		15,34,200

Adjustments—

- (a) Stock on 31st March, 2009 was valued at Rs. 1,10,000.
 - (b) Depreciate Building by 5% p.a. and Plant and Machinery at 10% p.a.
 - (c) Prepaid Insurance is Rs. 1,500.
 - (d) Create R.D.D. at 5% on Sundry Debtors.
 - (e) Partners are allowed interest at 5% p.a. on their capitals.
 - (f) Salaries include Rs. 2,500 as advance to workers.
6. Write short notes (any four) :—
- (a) Write features of partnership. Explain its merits and demerits.
 - (b) Distinguish between sole trading concern and joint Hindu family concern.
 - (c) Write features of Joint Stock Company. Explain its merits and demerits.

7. Answer the following questions (both are *compulsory*) :—

(a) Following details are available with assessing officer. You are required to work out correct VAT liability / Refund :—

Dealer is a reseller in Iron and Steel and having Branch office at Indore. Assessment for the financial year 2012-13. Total sales including VAT Rs. 27,30,000, Purchases including VAT (All local purchases) Rs. 26,25,000, Branch Transfer (Indore Branch) Rs. 7,35,000, Goods Return including VAT Rs. 2,10,000, Net Local sales Rs. 17,00,000.

(b) While verifying books accounts following facts noticed. What action / care you will take while allowing claims :—

- (1) Local taxable purchases transferred to branch situated outside Maharashtra.
- (2) Car purchased from locally by paying VAT.
- (3) Total receipts are of Rs. 5 lakh, out of Rs. 2 lakh from sales and 3 lakh received from other receipts.
- (4) Dealer has received quantity discount Rs. 5,25,000 (principal 5,00,000 VAT Rs. 25,000).
- (5) OMS purchases by mistake added in local purchases and CST amount added in VAT amount.